

САҢА ОЛОХ

Чурапчы үчүрүкүн хаанына

2012 СЫЛ
ТОХСУНЬУ
17
КҮНЭ
ОПТУОРУНЬУК
№ 4
(10437)

ХАҢЫАТ 1951 СЫЛ АЛТЫННЫ 15 КҮНҮТТЭН ТАХСАР

Улууска — бу күннэргэ

ГОСУДАРСТВО КӨМӨТҮНЭН ТУҢАНЫАҢЫН

Тоxсуньу 13 күнүгэр билиги улуустугтар Саха Республикатын Государственной Мууннарын (Ил Түмэн) депутаты Дмитрий Федосеевич Наумов сырытта. Соловьев элбизигэр буолбут нэһилиэк ахсыбын кылары керсүлүүгэ азынни кылары Саха Республикатын "Субсидия агентствота" Государственной казенной учреждение үлэтигэ Марта Ивановна Федорова, Чурапчы улуутун субсидия агентствотын начальнига Мария Андреевна Сивцова үлэстиптер. Норуот депутаты бу сырыттаагы үлэтин сыйлынан-соругунан тыа сиригэр олоорочтулар государственнай керсүлүүгэ оттука субсидияны (көмөгү) туһаныыларын үрөтүн керүү, илбик өтүгэр бу боптуруоска Ил Түмөн сокуон чыгуулааһынар дон-сэргэ санатын, элбик түмөн төрдүн буолла.

Тыа сирин олохтоохторугар олус наадалах оттука субсидияны көмөһүү боптуруоска 2008 сылтан улуустар дьаһалталарын боломуочууларыгар берилдибитэ. Ол эрэри миэстэ бу көмөһөнү туһаныа ситэ оттобуллубатарын түмүгэр 2011 сыл мууе устар мыйта төгөрү республикатаагы билаастар керүүлэригэр, дьаһалыыларыгар кирбигэ. Керүүлэр убу таба туһаныыга бэрээстээгин барар эрэри билигин дараы итэрсэ элбэх. Ол курдук, ахсыт сылыаагы бюджетка 714 мөл. солк. туһаныа билэргэсиппитин 104 мөл. солк. этиэ ороскуоттамыта. Бирэринигэ — бу өтөгү ылар, туһанар киби ахсына эбиллэбитэ, төгөрү арайыыра буолар.

Субсидиянан туһаныа сокуон

ирэбиллэр сөн түбэһинэрэн ыгытылар. Итиннэ Российскай Федерация сокуоннарыгар олохуран регионнараагы билаастар бэйэлэригэр, олохтоох усулуобуйага сөн түбөһэр сокуоннары ылыаһылар. Субсидиянан туһаныагы сокуонунан оттобуллубут анал докумуоннары (перечень быһылыынан) оторон тустаах тэрилтэ үлэригэстэх. Ол докумуоннарга олохуран киби субсидияны ылар собуун, төһө сууһаны ылыаһыларын дараы таһарыылар. Итиннэ анал нормативтар үлэниилэр. Билр киби күлгэ төһө ууту, электроэнергияны, оттука төһө майы, о. д. а. туһанара ити нормативка суруллар. Элбэх докумуон толоруларыннан, нормативтар билигин кэмэ элбиктээбэт тыа оттобуллубуттарыттан субсидиянан билигин элбэх киби туһамат. Холобура Соловьев нэһилигэр 68 кэһинэ анал анкети толоруллубуттан 34 кэһинэ бу өтөгөн туһамата кэһинэ.

Дмитрий Федосеевич бу боптуруоска үлэ-хамнас хайдах ыгытыларын, убу туһаныыга ханнык мөһөйдөр бааларын сипилини көрсөтө, нэһиликкаст-волоостохтор субсидиянан туһаналларыгар үлэһөрүгэр, көмөһөһөрүгэр ыларда. Маныаха киби үлэһини киби үлэ бырайыага дьору керүүтүн-харайыынан дьарыктыыларан, куоракка олоорочтуларга олох-дьаһах усулуобуйага үчүгэин, көмөгө керүүлэр үбүтэ төлөрү туһаны олооролорун билэргэстэ. Оттон тыа сирин олохтоохторо бэйэлэрин бэйэлэрэ керүтүн олооролорун үлүһүн субсидия харылан ситэ туһаматтарын эттэ. Бу көмөһөн туһаныа киби бэйэстэ

сайбылыыныа (көрлөһүү сурук), анал докумуоннары түлэрэһинэ эрэ оттобулларын толоролоон билэргэстэ. Ил Түмэннэн бюджетка керүүлэр үп туһаныагы ахсаанынан, нормативтарга олохуран уларыа туруовун эттэ.

М. И. Федорова, М. А. Сивцова бэйэлэрин тэрилтэлэрин үлэтин, субсидиянан туһанарга ханнык докумуоннар ирдэнэлэрин, нормативтары сипилини билиһиннэрдиилэр, субэлэри бэрээстэр.

Боптуруоһу дүүдэлэһинэ тыл элбиктэр докумуоннары толорууга элбэх мөһөйдөри керсэллөрүн эттиилэр. Ол курдук мээ, мууе тэһиннэхтэриннэ, транспорт өтөгүтүн туһаннахтарына, о. д. а. туһоһулар докумуоннар суохтарын, дохоту кердэрүүгэ эмэ мөһөйдөр бааларын эттиилэр. Нормативтары, стандарттары отторууга билигин олох ирдэбилин учуоттуур наадылар тохтоотулар. Тийиннэн олоруу (прожиточный минимум) кэмэһи билигин олох ирдэбиллэр элбиктээбэтин, кырын, дьаһа бипрдин киби олорор кэмэһини нуорма кыратан, итиэри улаатыннары туруорустулар.

Улуус Мууннарын председатели Василий Васильевич Гуляев норуот депутатын быһылыынан Дмитрий Федосеевич Наумов үчүгэйдик, таһарылаахтык үлэһини билэргэстэ. Саха Республикатын сокуону таһарар орһаа бу бүгүн дүүдэлэр, тыа сирин олохтоохторугар улахан суоталаах боптуруоска болоромоохтоок сайыныыларыгар, учуоттуулар эттэ.

Алексей СЛЕПЦОВ.

САҢА ДЬЫЛЛААҢЫ БЭЛЭХ

Хас сирсээрда ааһы Хадаар орто оскуоланы үөрэнэччилэрин, бары үлэһиттэрин араас остуоруйа геройдара үөр-көһө керсэллэр. Маныа бааллар төлөрү бэлэстэх мөһөһүү тулпук пинтин, минныгэс торду утары ууммут ыт өрөгө, билигэ эрэ баар киһигэ аага түрөр ылаах, сүөгэй ситэ толпук куоска уонна сый бэлэстэ кыраһаан дракона. Киһилэр эйигин хойун туман быһыынан ээрэдэни тоһуйдахтарына ама үөрүөн суога дуо? Маны барытан кимнээк оторбуттарай, кимнээк бэлэстэбиттэрэй?

Бу оттоһуктары быһыт орто оскуоланы бүтэрэр улаһтар уонна кыргытар бипргэ үөрэнэр таһарыктылар, баһыктылар-барааттарыгар аналтылар. Киһилэртөн баһыктынан Платонов Айыы-Сирэ, Ноговицын Андриан, Игнатьев Влад Саҥа дьылы көрөөр түбүктээх кэмнэргэ, урук кэмнигэ хаалан, кэһэһини хойунан туох баар талаһтарыан, уран устарын көүтэрэн үлэһиттэргэ. Оттон салгы бипргэ үөрэнэр таһарыктыра Саҥа дьылыаагы бэлэх оторо сыйдыаһылар көрөн, бары бипр киби курдук ылыан, үтө саананан кылаһтанан, оттоһуктарыан ситэрибиттэргэ. Выпускниктарбыт «сыһан ааһы оскуоланы бүтэрэччилэр билиги курдук оскуолабыт тупса турарыгар араас оттоһуктары бэлэһиттэргэ» дьэн эрэһээхтэр. Оһолор айар-тутар быһаһыра өссө элбэх, киһилэр аны саас тилэх чуоранн бырайыаныылар нэһиликкит дьонугар анаан дьоһун бэлэх бөлэмни сыйдыаһар. Ол билигин кистэлэг, кэмэ кэлэһинэ кэһээһипт.

Билиги отолорбут үрэхтээх үлэһит дьон, төрөһөбүт дойдубуларга туһалаах специалист буоларга дьулуһулар. Оскуола кэмнигэ ким айар талаанын чочуйар, ким омук тыһын үрөтэр, ким медицинскэй институтка, ким психология институтугар туттарсар бадалахтар, ким эрэ тыл үрэхтээх, ким эрэ инженер, ким эрэ милиционер, ким эрэ учуутал буолар санаалахтар уонна отто дьулуһан бэлэмнэлэр.

Бу курдук айа-тута, үрэхкэ-билигэ тардыа, үлэһи-хамсы сыйдыаһар Хаһын Хадаар ыччаттара. Киһилэр өлөһө ситиһилээх, амарах санаалаах, дьоһун дьон буолан тахсыахтара дьэн эрэнэбит уонна аһыһытын төрдэбит.

В.И. ПЕРМЯКОВА,
Хадаар орто оскуоланы илэр үлэһи директору салбуйааччы.

УЛУУС БАҢЫЛЫГЫН БААЛЫГАР

Тоxсуньу 14 күнүгэр үгэсэ кубулуйбут Чурапчыбыт улуунун баһылыгы Саҥа дьылыаагы баала «Аһылы» Кулутура уонна дьуобунай сайдыа киһилэр үрүк таһаама ытылыыныа. Маныа Сахабыт сирин Президентэ Егор Борисов кэлэн ааспыт баһыбарга түмүгүдэхтик кытабыһылыылар маһанан, саҥа үрүмүт сыһанан ээрдэлээн туран илбиктэтин дараы бары сомолотон күрээһинээхтик үлэһирбиттэргэ ыларда. Ил Түмэн Государственной мууннарын депутаты Адь-бина Повсеева, государственнай радио директора Тарас Тарасов, Олимпийский чемпион Павел Павлов, Дьокуускайга баар чурапчылар тукуустарын председатели, «Сахатранснефтегаз» ААО директора Иван Макаров о.д.а. илбик ыдыыт буолан ээрдэ тыларыан эттиилэр, баа саҥа бастыһын аһаһылар.

Куруук буоларан курдук сый устата

таһарылаахтык үлэһит дьонго, бары эйгэ бастык кердэрүдэхтэргэ наһарааллар туттарылаһылар. Ол курдук, «Саха Республикатын муниципальнай сулуустатын туйгуна» үрүк аат улуус дьаһалтытын специалиһылар Людмила Егорова, «Саха Республикатын культураны туйгуна» үрүк аат кулутура управлениетин профсоюзун председателигэр Айгалина Смирновага, «Чурапчы улуунун Бонурталах олохтооһун» аата Болототтон Марии Кривоножкога илэрилиннэр, республика вице-президенин Махтал суругун улуус дьаһалтыан суопара Григорий Яковлев тутта. Кыһыны кылаһтык сипилинээх бастык спортсменнар тренерэрин кылары эмэ сенага ытырыһан билэһиттэригэр. Сыл түмүгүн бастык нэһиликкитин Чурапчы буолан И.И.Оконешникова «УАЗ» массынны күлүүгэ туттарыһына, оккитинэн

Мугудай, үсүһүнэн Хадаар нэһиликкэргэ аһыһан харыһан бирэһаһаһыһылар. «Сыл бастык баһылыга», «Сыл бастык спортивнай баһылыга» аһытары Чурапчы нэһиликкитин баһылыга Иван Оконешников аһы. Бастык оскуола директорунан Соловьев орто оскуоланы директора С.И.Собакан аһытаныа. «Сыл лидеринэ» элэр кэскилээх Алексей Егоров, «Сыл предпринимателигэ» Анатоллий Васильев, «Бастык производственной тэриэстэ сайылачытыһына» Гаврил Владимиров («Профстрой» ХЭТ), «Нэһиликкэ кутала суох буолуугун маһыһыа эйгэһитэр бастык үлэһитинэ» Вероника Иванова, «Бастык дьаһ кэрэһинэ» Рада, Федор Теропоннар дьаһ кэрэһитэрэ (Мугудай нэһиликкэ) буолулар, о.д.а. кыдыык дь баһытанан бастыһтар, уһулуучу үлэһиттэр наһараалланылар. Ону тыһанан киби тутта аһылар бипр дойдубаһтарбыт

И.П.Листиков, Р.И.Компаньинев, А.К.Софронов, А.А.Шадрин аһтарыһан түөрт бирэһийитин «Чурапчы» түмүү сайылачыты И.К.Макаров, «Саҥа олох» баһылыга хаһаайыстыба сайылааччыты В.Д.Макаров (Сылан), Чурапчы улуунун Мууннарын председатели В.В.Гуляев, «Мандарина» кооператив менеджэра А.И.Сивцев ылыһар 10-нуу тыһыынчалаах сертификаттары туттулар.

Үрүмүт сыйлыт — Дьуобунай сайдыа сыйа сараамыһын бэлэһитин тыа хаһаайыстыбатын уонна кулутура эйгэһи үлэһиттэргэ сенага таһан, тыа хаһаайыстыбатын управлениетин начальнига А.С.Филатов кулутура управлениетин начальнига В.П.Герасимованы илбик тутуһан ээрдэлэһиттэргэ буолла.

Дьоро кыһыни Саха Республикатын национальнай оркестра кэрэһиттэ, ыһам ыраа, үткүү-битти дьаһарда.

«СО» кэрр.

Спорт

СЫЛ БАСТАКЫ КҮРЭХТЭҢИТЭ

Улуустары дьобет федерациятын сайылачыты Е. И. Саһын тэрийитиннэн тохсуньу 2 күнүгэр улуус киһилэр сидуоһи күрэхтэһинэ ытылыыныа. Маныык оонһуу аһыһытыта аһыах сый буолла. Са—сыйаһит, дуо—дьобет, ба—баһыс.

Бу күрэхтэһинэ улуус бастакы чемпионатыгар 34 киби кыһыныа. Ил иһинэр 1 маһтар, 17 кэһиһит күөн керүстүлэр. Түмүккэ 3 хотторуулаах эрэри 10 кэһинэ 30 хотон улуусту бастык сыйаһааччыта Юрий Родионов чемпион аһын ыла. Иккис миэстэ бипр дь хоторуут суох оонһоһобут Петр Калинин тараһта. Финалга чемпионот хотон баран, түмүккэ очко аһарынан хаала. Үтүс миэстэни Николай Давыдов ыла. Күүстээх дьобетчылар А. Алексеев, Р. Седлашнев 4-с, 5-с буолдулар. Ордук аһыһытыта бипр партиһа бастык федерацияны, иккис этэн харулуунан рокировка онгостор идэлээх Роман Седлашнев умуһулабт тына оонһоһото. Аһыс миэстэни аһыһыныа Бөһөһүр, Майһа хампы сыйыһыбэт, биллэр-көстөр Баһылай Сүөгэрэн ыла.

Бүтөһүкө Чурапчы элбиктэһитин хамаандата соһуруу нэһиликкэргэ сүүмэрдэммит хамаандатын кылары оонһоһото. Олохтоохтор баһыһылар. Бу спорт бырайыаныылар сорох күүстээх оонһоһочулар кытабытаһара хомолтолоох.

Петр КАЛАЧЕВ,
федерация чемпионы.

СИА СОҢУННАРА

СР. Аастык сыйла тулааһа уонна керүүтэ-истэһи сүүх хаһыат отолору олорор дьэнэни хаһыһылаа республика бюджеттан 100 мөл.солк. оттон федеральнай бюджеттин 135, 849 мөл. солк. керүлүбүтэ. Үп-харчы олохтоох тэрилиннэргэ аһарылаһыта, билар тулааһа отолору дьэнэни хаһыһылаа анал боломуочуулаахтар. Квартиралар күрэх быһылыынан таһыһылар. 2011 с. бүгүгү тулааһыгарта уотсайа 269 олорор дьаһ аһаһыта. Үөһэ Бүлүүгэ, Горнайга, Намта, Олүөхүмэргэ, Сунтаарга уонна Дьокуускайга тулааһа отолорго дьаһ бипрбиттэргэ. 2010 с. тэһнээһкэ, керүүлэр харчы кэмэһи 2 төгү улаһыт. 2010 с. федеральнай уонна республика бюджетитан 111 мөл. солк. керүүтэ үп-харчы керүдүн, улуустары аһаһыта, бу харчыны уотсайа 174 квартира аһаһылаһытыт. 2006-2011 сс. тулааһа отолору дьэнэни-уотунан хаһыһылаа үп-харчы республикатаагы түс сыйлаһа программа тэриһинэн керүлэр этэ. Оттон 2012-2016 сс. «Республикага үрэх эйгэһи сайынарыла» государственнай программага кьирдэ.

ДЬОКУУСКАЙ. Россиятаагы Бөһөһт күнүн көрө бэрэһиэ сонуну киһитик тэриһтар ситим, телевидение, радио, маны тэһэ издательство, бөһөһт үлэһиттэригэр республика салалатын наһараалларын туттарылар. Үөрүүтээх тэриһин сыһын аһы үгэ быһылыынан ыгытылар. Бөһөһт уонна телевидение, радио Департамент сайылааччы Филипп Пестриков СМИ бары үлэһиттэрин идэлээх бырайыаныыастарын эрдэһэлээ, өссө элбэх сипилиһитэри баарды. Киби бөһөһт эйгэһиттэр өр сылаарга сипилиһиттэх үлэһиттэ дьонго «Бөһөһт туйгуна» наһарааллары туттарды.

Маныык үрүк аат. Татьяна Буришева («Ил Түмэн»), Петр Васильев («Ил Түмэн»), Алексей Егоров («Ханалас-хаһыт»), Август Егоров («Биһик» киһигэ кыһыта), Валентин Луканин («Эн сээһ» хаһыат), Татьяна Обухова («Тыа хаһаайыстыбатын уонна ас-үөһүлүккэ киһи миннэһиттэригэр»), Ярослав Стрельцов («Якутия» медиа-холдинг), Оксана Халанникова («Үөһэ Бүлүү» хаһыат редакцията) уонна Ольга Эпова («Якутия» хаһыат) илэрилиннэ. Президент уонна Правительство салалатын Махтал суруктара Аркадий Васильев («Саха сир» хаһыат корреспондент), Афанасий Николаев («Якутия» программа корреспондент), Аграфена Кузьмина («Саха сир» хаһыат корреспондент), Туйтара Филиппова («Саха» НККИК шеф-редактор) туттарыһына. Департамент бастакы салбуйааччы Николай Мочманов «Мир и согласие» республикатаагы күрэх кыһыһылаахтарыгар анал наһарааллары туттарда. Ол курдук, бу күрэхкэ «Она+», «Индустрия Севера» хаһыат редакцията, «Новый день» бипрди кыһыһылаахтарынан тараһылар. Бараан эйгэһи сырытаһыа бастыһтар аһаһынарыгар «Забота-Арчы», «Вести Верхонья», «Бытанный уоттар» хаһыат редакциялары, «Саха» НККИК Олүөхүмэһи филиала киһиһитэр. Уу ресурстарын федеральнай агентствотын Олүөһтэһи управлениетин махтал суруга Саха-информационнай агентство редакторыгар Оксана Носова туттарыһына. Республика суруналыыстарын Соһоһун бэрээстэттээһи Галина Бондарева эрдэ тыла эттэ. Киби аастык сыйла Саха сирин суруналыыстары үрүк кыһыһылары сипитилэр дьэн бэлэһитэн эттэ. Маны тыһанан бастык үлэһит суруналыыстарга М.К.Амосов аһыһан ХИФУ дирекциятын, кулутура уонна дьуобунай сайыны министрствотын, маны тэһэ Ыччат министрствотын, ИДМ, куорат дьаһалтыан аһыһан махтал суруктар, грамоталар туттарыһылар.

ЭБЭРДЭЛИМБИТ!

Бүткэммэр коллегаларбытын, ветераннарбытын **Аксинья Семеновна ЛЫТКИНАНЫ Мария Семеновна САВВИНАНЫ** Бүтүн Россиядагы Бэчээт күнүнэн, улуустары «Сага олох» хаһыат 80 сыллаах убулуөйүнүн, ар сыллаах таһаарылыах үлэбит сыналланын «Бэчээт туйгуна» үрдүк аит интэриблибининэн, производственной отделе сэбиэдиссэйи **Светлана Ивановна СЕМЕНОВАНЫ СР Президентин Махтал суругунан** наараадаммыккынан истинник эбэрдэлиибит!

Баарабыт күн сирин сырдыгынаа үтүө доруобуйаны, чэгин туругу, өссө да эстибэт эрчими, үтүмэн үгүс үөрүүнү, тус олохтутар, дыа кэргэнитигэр дыллоох олох, олох бары кэрэтин, уйгуну!

Эбэрдэни кытта «Сага олох» РИХ АУ коллектива, профкома.

Күндүтүк санаар күн-күбэй ийэбитин, эбэрдэтин **Евдокия Захаровна МАКАРОВАНЫ** 75 сааскын томтоочу туолбуккунан уонна Эргэ Сага дьылланын итинтик-истинник эбэрдэлиибит!

Биһиги тусууттар санаарбайбакка-санныыбакка үөрүүдүтүн үлэстэ, синтибэт синтистээх күрдүк санаарбыт туһугар бэйэбин харыстынан, өссө да ар сылларга сэтэхтик-сэргэхтик этинтэ сырдыг, кытыах доруобуйаны дини баа санаабыт бастынан этэбит.

Эбэрдэни кытта оҕолорун, күтүөтэрин, сөннүгэрин.

Күндү таптадыах кэргэммин, ийэбитин **Людмила Николаевна ЕГОРОВАНЫ** улуус дьаһалтатын специалиһын, 20 сыллаах үлэги сыналланын «Сага Республикатын муниципальнай сулуустатын туйгуна» буолбуккунан күн туттан туран истинник эбэрдэлиибит!

Биһиги тусууттар ахмабат кыһамныын, сүбэн-аман, убаарыт тапталын иһин ис сүрэхтэн тахсар тылларынан махтабытын, билээрэбит.

Күндү киһибитигэр баарабыт кэрэни-сырдыгы, кытыах доруобуйаны, уһунтун уһун үйэни.

Биһиги, чугас дьонун, тапталыгар уйдаран уһундук, дыллоохтук олорорго баарабыт.

Эбэрдэни кытта кэргэнин **Семен Семенович, оҕолорун, күтүөтүн, маанылаах сизини Валерка Тихонов.**

Күндүтүк санаар дьүөгэбитин **Людмила Николаевна ЕГОРОВАНЫ** «Сага Республикатын муниципальнай сулуустатын туйгуна» буолбуккунан ис сүрэхтэн эбэрдэлиибит!

Баарабыт чэгин-чэбик доруобуйаны, үлэбэр үрдүк синтиһилэри, дыа кэргэнитигэр байылыт олох, үгүс үөрүүнү, истин сыһамныгар, эргитэр таллангар махтабыт.

Эбэрдэни кытта 1980 сыллаах устудуон добогторун.

Тумус туттар кыстын, маанылаах эдрийбитин, балтыбын, улуус дьаһалтатын сурун специалиһын **Людмила Николаевна ЕГОРОВАНЫ** «Сага Республикатын муниципальнай сулуустатын туйгуна» бочуоттаах аит интэриблибининэн эбэрдэлиибит!

Баарабыт кытыах доруобуйаны, үлэбэр өссө үрдүк синтиһилэри, дыа кэргэнитигэр иһи-эһини, дьонноох буол, дыллоох буол.

Эбэрдэни кытта ийэң **Вайса Васильевна, Дьокуускайтан, Балтоноттон биһигэ, төрөөбүтэрин.**

ТАКСИ ВОЗМ
43-515 КРУГЛОСУТОЧНО

Студентам пенсионерам скидка. Кэждэ 6-я поездка, скидка 50%

Ытык-мааны Чурапчы олохтоохторо! Аагааччылар куттарын туттут, баа санаа Айыыһыта, ФЭН-ШУЙ мастара СНЕЖАНА ТИХОНОВА - АЙЫЫНА
саамай адыптаах «ХАРЧЫ уонна БИЗНЕС ФЭН-ШУЙ» дигэн семинарыгар ыңырабыт!
тохсуньу 28 күнэ 17.00 - 21.00ч., тохсуньу 29 күнэ 12.00 - 16.00ч. Булар сирэ гимназия библиотеката.

Семинар темалара: Харчы калэрин күүһүрүтүү ньымалара. Иччидээх кумаһыанньык кистэлэнэ. Үлэлиир сир, маһаһын мисэстэтин таһаһын. Тэрлэтэ баһылыгы, үлэлиитэр кабинеттара. Харчы кода. Харчы мантралара, сизэрдэ-туомнара. Илинни үерэх кистэлэнэрин баһылаахыгына эһиги уйулабыт үһүкүөбэ, олоххут кизэжэйиэ, бэйэбэ эрэл үөскүөбө!
- Маны сипитэ-хонпута - үлэбэ суох дыахтар, онтон билитин ааһыбыт сурунаал сүрүн редакторе.
- Маны сипитэ-хонпута - санапта туохха да ис буолбат, кэргэнин сүтэрибт олообо, онтон билитин Саха сирин таһамнаах тэриэстэтин ситиһилээх салаһааччыта.
- Маны сипитэ-хонпута - үрдүк үерэх кыһыгыттан үүрүлүбүт устудуон, онтон билитин хас да улахан маһаһыан салаһааччыта.

Ол эбэртэ эһиги эмиз маны ситэр-хотор айылылааххыт!
Чөлүөһүөтөр көрүлүлэртэ (бир күн сылдаааччыларга чөлүөһүөтү)
- 20% - дьүөгэлэртэ (дьүөгэлэрин ыңырадыгына хас бирдигитигэр чөлүөһүөтү көрүлэртэ) уонна бир дьүөгэ кэргэннээхтэртэ;
- 25% - Айыына семинарын урукку итэччилэригэр;
- 30% - тохсуньу 23 күнүгэр дылы билет ылыбытарга;
- 40% - тохсуньу 28-29 күнүгэр төрөөбүт күннээхтэртэ;
- 40% - пенсионерларга, устудуоннарга,
- 40% - элбэх оҕолоох төрөкшүтэртэ.
Тизэһин! Билээт ахаана хааччактаах (20 киһи), ол иһин сибийитин эрийбит.
Билээтэри эрдэттэн ылыахыгына эһиги бастакы эрээккэ мисэстэ ылар бырааттаныбыт.
Билээтэри атыһылар, уураар тел: 8-914-101-25-88, 8-914-100-99-10.

БИЛЭЭРИЛЭР

Иккис этээскэ, мас дыһа 2 хостох толору хааччылылаах, 2 ааныах улахан квартира атыһылар. Сыһыата 1 мөт. 200 тыһ.солк. Тел: 8-964-429-06-71, 8-924-596-53-55.

Сага көшниктаах МТЗ поһрууньун 125 тыһ.солк., убаһа этин кинээтэ 250 солк. атыһылабыт. Тел: 23-421.

Тутуулан бүтэн эрэр сага буруус мактан 7x7 уонна сыһаары парактаах бөх, кинигэ интэрибэр дыа атыһылар. Тел: 8-914-108-26-25, 41-616.

Сүһүлүк кинигэ 3 хостох квартира атыһылар. Сыһыата 1 мөт.солк. Тел: 42-096, 8-914-268-41-95.

Чех сыһылабырын атыһылабыт. Тел: 8-914-270-98-51.

Сүһүлүк 2009 с. УАЗ м/а атыһылар. Сыһыата 200 тыһ.солк. Тел: 8-984-117-84-30.

МАХТАНАБЫТ

«Аленушка» социальный бөлөхө сага 2012 сылы көрсө элбэх тэрэһиннэр буолан аастылар. Бырайыанньык үөрүүтүн ситэрэн оҕолорго Сага дьылдаады батэх онортуутар үбүнэн көмөлөспүт Анна, Михаил Даниловтарга («Сайдыа» маһаһын), «Миена» уһууһун коллективтарга (сэбиэдиссэй М.Н.Яковлева), «Удыбка» уһууһун коллективтарга (сэбиэдиссэй Е.С.Иванова), «Кытыах» уһууһун коллективтарга (сэбиэдиссэй В.П.Пудова), улуустары пенсионерны управленеэга (начальник В.С.Христофорова), улуустары реабилитационнай кини коллективтарга (начальник М.Н.Саввина), оҕолор, төрөкшүтэр, үлэлиитэр куттарыттан бары махтабытын тизэрдэбит. Эһиги үтүө санаарыт үйэлэртэ урдаһытын, элбэх дьонно хобуор буолуун. Эһиги үүмүт сэл үтүүн эрэ үкэстэн, сана сэл саргыны эрэ сийиһин, кэлбит сэл кэрэни эрэ кэрэһэлэтин!

«Аленушка» социальный бөлөх коллективна.

РФ уопсай үерэхтэһинин бочуоттаах үлэһитэ, РФ физическэй культуурага уонна спорте туйгуна, СР үерэдритин туйгуна, Учуулаһар учуулаһыт. Хиндэх улууну бочуоттаах олохтооо **ГУЛЯЕВ Дмитрий Дмитриевич** уһун ыарахан ыарылаһтан олохтон туорааһытын кутурданырын тизэрдэбит.

Гуляев Дмитрий Дмитриевич олохтон туорааһытын биргэ төрөбүт бырааттарыгар «Сага тутуһар спортивнай объектар дирекциялары» государственнай тэрлэтэ директора Михаил Дмитриевич Гуляевка, Чурапчыларга физкультура уонна спорт институтун отделын начальнига Петр Дмитриевич Гуляевка, эдрийбитигэр Матрена Дмитриевна Артуновага, бары үтүө аймахтарыгар, кэрэһинигэр, оҕолоругар, сөннүгэр «Чурапчы улуун (сороһуона)» МТ дьаһалтата, улуус депутаттарын Сэбиэти.

Убыһаара Гуляев Дмитрий Дмитриевич олохтон туорааһытын бырааттарыгар Петр Дмитриевич уонна Михаил Дмитриевич Гуляевтарга Чурапчыларга государственнай физкультура уонна спорт институтун профкома, коллективна.

КӨННӨРҮҮ

Тохсуньу 12 күнүгэрэ 2 №-дэх хаһыат 3-с балаһатыгар «Ороһуоскутаары сэргэх дьаһаллар» маһаһылаага «Супер-биринк танас сууһар массаһына туруорулулубутун олохтоохторон Анисия Афанасьевна Егорова сүүдэ» дигэни Евдокия Васильевна Егорова сүүдэ дигэн көннөрөн ааһарытыгар Ангор тахсыбыт сыһыатын иһин быраһыты ганаһыгар көрдөһөр.

Таптадыах эдрийбин, Арыйлаах кэһиниһитин олохтоо, Россия уонна СР доруобуйтын харыстабылын туйгуна, үлэ ветерана **ПОТАПОВА Дария Николаевна** ыарахан ыарыһыттан бу дыа тохсуньу 15 күнүгэр олохтон туорааһытын диринтик курутууһан туран бары дьүөгэлэригэр, билэр дьонугар иһитиннэрэбит.

быраата Михаил.

Дьокуускай куоһа олохтооо **ФОМИНА Акулина Петровна** ыарахан ыарыһыттан олохтон туорааһытын кыргыттарыгар «Кэкс» уһууһун сэбиэдиссэйигэр Анастасия Афанасьевна Григорьевка, «Сага сир» хаһыат отделын начальнигар Татьяна Афанасьевна Марковага кутурданытын тизэрдэбит. Чурапчы улуун уһууһанын салаһааччылар.

Кутурданырын тизэрдэбит:

- Күндү кыһылар, балтылар, эдрийтэрэ, медицинскэй үлэ ветерана Поталова Дария Николаевна олохтон туорааһытын бырааттыгар Михаил Николаевич Поталовтар, Бараксанова, Поталовтар.

- Истинник саныар, күндү балтылар Поталова Дария Николаевна олохтон туорааһытын таптадыах бырааттыгар Михаил Николаевичка, аймахтарыгар, дьүөгэлэригэр, биргэ үерэммитэригэр, Аркылаах олохтоохторугар Николай, Евдокия Кикенкилар, Варвара, Мисил Иваногар.

- Поталова Дария Николаевна олохтон туорааһытын бырааттыгар Михаил Николаевичка, чугас аймахтарыгар 1970с. Кытыах орто оскуолатын биргэ бүтэрибт добогторо.

- Поталова Дария Николаевна олохтон барыһынан бырааттыгар Михаил Николаевичка, аймахтарыгар Арыйлаахтан Анна, Николай Петровтар.

Таптаар эдрийбит, балтыбыт, айымгыт, Диринтэн төрүтүөк Мууһай кэһиниһитин олохтооо **АБРАМОВА Ульяна Семеновна** уһун ыарахан ыарыһыттан олохтон туорааһытын оҕолоругар, күтүөтүгэр, сөннүгэр дьон кутурданытын тизэрдэбит. Чурапчыттан Сергеевтар, Хайыскаһтан кыргыттар аһаһыт Акулина Петровна, күтүөт Михаил Егорович Васильевтар.

Таптадыах бырааттар, тэйилэри **МАКАРОВ Александр Егорович** ыарахан ыарыһыттан олохтон туорааһытын кутурданырын тизэрдэбит.

- Макаров Александр Егорович олохтон туорааһытын ийэтигэр Анна Михайловкага, убаһагар Руслан Егоровичка, саргыһыгар Евдокия Дмитриевнага, кэрэһинигэр Дария Павловкага, улуһугар Саһага аймахтар Давыдовтар, Аммосовтар.

- Эр сыһыртта суоһарынан үлэстэбит коллектив Макаров Александр Егорович олохтон туорааһытын кэрэһинигэр Дария Павловкага, ийэтигэр, улуһугар Саһага «Сага олох» РИХ АУ коллективна, профкома.

Редактор - директор: **А.А. ЗАХАРОВ.**
Редактор-директоры саһбуһооччы, культура, бираап, доруобуйа харыстабылын отделе - **О.В. ПРОФИМОВА.**
Эппэтиир секретарь, сурук отделе - **Е.Г. МАКАРИНСКАЯ.**
Ыңчат уонна үерэх отделе, литературнай сотрудник - **Н.Н. ПУХОВА.**
Экономика, спорт, тма хаһаайсыбатын отделе - **А.М. СЛЕПЦОВ.**
Корректор - **В.Н. ПЕТРОВА.**
Верстальщик - **Л.К. ПОПОВА.**
Бэчээтэччи - **Ф.А. ПРОТОДЬЯКОНОВ, С.А. ПАВЛОВ.**

Тэрийэн таһаарааччылар: СР Правительства, Чурапчы улуун «Сага олох» редакция-издательской холбоһук государственной учреждение. Маассабай информация средстволорун туйунан РФ Сокуоннарын туһууну контуруоолуур уонна регистрациялар РФ бэчээккэ СР региональной управлениетыгар 2011 с. алтынньы 13 күнүгэр регистрациялаһыт нуумэрэ - ПИ №14-0190.

ААДЫРЫПЫТ: 678670, Чурапчы сэл., Карл Маркс уул., 26 "а". Телефоннарыт: редактор - 41-332, отделлар - 41-265, 41-358. E-mail: sanaoloh@mail.ru.

Бэчээккэ сокаас: № 4 (10437) Тираж 2228. Хаһыат сианота: 10 солк.

Сага олох

Алар суругар эһигэр санаа редакция позитивтар маһын саһ түбэлэр буолулаах. Сурукка иһиллэр чохчылар кырадыкхоһтарыгар эһиги эһиги автор тус бэйэбэ сүтэр.